TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP

NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ DIỄN VIÊN

KIM ĐỒNG

Kỹ năng cho nhân viên văn phòng và sinh viên:
http://vietnamlearning.vn

Mạng chia sẻ tri thức:
http://trithuccongdong.com

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH
DU LỊCH
NGÂN HÀNG
PR
KẾ TOÁN
THIẾT KẾ
KIỂM TOÁN
SƯ PHẠM
EXPRESS
PR - QUAN HỆ CÔNG CHÚNG
KIỂM TOÁN
KIM ĐỒNG
CHÚ Ý
TÀU TỐC HÀNH
CHÚ Ý
NGHỀ
DIỄN VIÊN
NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

NGHỀ DIỄN VIÊN

MỤC LỤC

◆ Lời ngỏ 5

Hàng ghế số 1 - Câu chuyện nghề diễn viên 9

Hàng ghế số 2 - Diễn viên điện ảnh là ai? 11

Hàng ghế số 3 - Diễn viên điện ảnh làm gì? 16

Hàng ghế số 4 - Diễn viên điện ảnh làm việc ở đâu? 24

Hàng ghế số 5 - Bạn có nên chọn nghề diễn viên điện ảnh? 29

Hàng ghế số 6 - Những tố chất giúp bạn thành công trong nghề diễn viên điện ảnh 32

Hàng ghế số 7 - Học nghề diễn viên điện ảnh ở đâu? 39

Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định 44

Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết 48

◆ Góc chia sẻ 58

Copyright © by Kim Dong Publishing House

Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi : Mình nên thi vào trường nào nhỉ ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây ?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - nhất nghệ tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi tàu là một nghề trong đoàn tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn

trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần góc chia sẻ còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất cả, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

Nhà xuất bản Kim Đồng

Người diễn viên hoàn toàn có thể khám phá mình theo nhiều kiểu khác nhau. Mỗi nhân vật là một cánh cửa mà người diễn viên cần phải mở.

Trương Mạn Ngọc

(Diễn viên điện ảnh Hồng Kông)

Diễn viên điện ảnh luôn là một nghề hấp dẫn với các bạn trẻ sáng tạo và nhiều khát vọng thể hiện mình. Tại Việt Nam, sự vắng bóng những diễn viên điện ảnh trẻ xuất sắc đang là một vấn đề làm các đạo diễn lẫn nhà sản xuất lo ngại.

Danh vọng, tiền bạc, thành công, sự ngưỡng mộ... - tất cả dường như quy tụ nơi những siêu sao màn bạc. Điều đó khiến nghề diễn viên điện ảnh trở thành một trong những nghề được mơ ước nhiều nhất.

Nhưng đằng sau vầng hào quang màu bạc ấy là những gian nan gì? Bạn đã biết gì về những những giọt mồ hôi và cả nước mắt trong nghề nghiệp nhiều thử thách và cạnh tranh này?

Hãy cùng khám phá *Toa tàu số 34*:

NGHỀ DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH

HÀNG GHẾ SỐ 1

CÂU CHUYỆN NGHỀ DIỄN VIÊN

"Vịt con xấu xí" đã chinh phục Hollywood như thế nào?

Vẻ bề ngoài có phải là yếu tố quyết định cho thành công của một diễn viên điện ảnh? Ở hàng ghế này, Ruth Elizabeth Davis (thường được biết đến với cái tên Bette Davis) sẽ giúp bạn tìm câu trả lời.

Bette Davis được mệnh danh là đệ nhất phu nhân của màn ảnh Mỹ. Tên tuổi của bà gắn liền với những phẩm chất vàng mà bất cứ người diễn viên điện ảnh thực thụ nào cũng coi như chiếc chìa khóa để mở cánh cửa thành công.

Chúng ta sẽ bắt đầu hành trình qua thế giới của diễn viên điện ảnh với câu chuyện đầy ý nghĩa về "vịt con xấu xí" đã trở thành thiên nga lộng lẫy như thế nào.

Năm 1930, B.Davis đến Hollywood, hầu như tay trắng, không có gì ngoài ước mơ cháy bỏng được trở thành diễn viên điện ảnh. Cô gái trán dô, mắt quá to, miệng nhỏ, ngực mảnh, không chút gợi cảm, suýt bị ông giám đốc hãng MGM từ chối. Tuy nhiên, chính cái ngoại hình không lợi thế ấy đã ẩn chứa trong nó quyết tâm không dễ bị đánh bại, một nỗ lực và tài năng xuất sắc. Chấp nhận thay đổi vẻ bên

ngoài, lao động hết sức mình cho những vai diễn có được, B. Davis đã dần bước đến thành công.

Năm 1935, năm năm kể từ khi đặt chân đến kinh đô điện ảnh, Bette Davis được đề cử giải Oscar Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất với vai Joyce Helth trong phim Dangerous. Vượt qua những ngôi sao lừng lẫy như Elizabeth Bergner, Katharine Hepburn, Bette Davis đã đạt giải Oscar năm 1935. Giải thưởng này chính là vương miện đánh dấu thời điểm "vịt con xấu xí" đã chính thức trở thành thiên nga, tỏa sáng trong thế giới điện ảnh.

Khi chiếc vương miện đã đội lên đầu, B. Davis đã không từ bỏ nó suốt nhiều thập kỷ. Đây là một kỷ lục hiếm hoi ở kinh đô điện ảnh đầy rẫy ngôi sao.

Năm 1938, B. Davis đoạt giải Oscar Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất lần thứ hai. Liên tục trong các năm 1939, 1940, 1941, 1942, 1944, 1950,1952,

1962... cô đều được đề cử giải Oscar. Trong suốt gần sáu thập kỷ làm diễn viên điện ảnh, với hơn 100 phim, Bette Davis đã mười lần được đề cử và hai lần nhận giải Oscar, một con số khiến bất kì ngôi sao điện ảnh nào cũng phải kinh ngạc. Năm 1942, Bette Davis là ngôi sao được trả thù lao cao nhất nước Mỹ.

Một nữ diễn viên điện ảnh đạt đến đỉnh cao danh vọng và tài chính trong một ngành công nghiệp vốn dành cho những người đàn ông. Năm 1977, Bette Davis là người phụ nữ đầu tiên được Viện Hàn lâm Khoa học nghệ thuật điện ảnh Mỹ trao giải Thành tựu trọn đời. Bette Davis cũng là người đặt ra những tiêu chuẩn mới cho nữ diễn viên, đấu tranh cho quyền lợi của phụ nữ trong một nền công nghiệp do đàn ông thống trị và đã tạo nên hình ảnh mới của người phụ nữ trên màn ảnh.

Điều gì đã đưa một cô gái nghèo khó, không nhan sắc trở thành siêu sao điện ảnh suốt sáu thập niên? Có ba yếu tố: nỗi ám ảnh thường trực phải thành công, ma lực của cái nhìn và một niềm tin kiên định: không có gì là không thể.

HÀNG GHẾ SỐ 2

DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH LÀ AI?

Hiểu một cách đơn giản, diễn viên điện ảnh là người hóa thân vào nhân vật và thể hiện nhân vật trong một bộ phim. Nói cách khác, bằng toàn bộ cơ thể, giọng nói, dáng điệu, cử chỉ, trí tuệ và tâm hồn mình, họ biến những "con người" trên giấy trong các kịch bản phim thành những con người thực sự, sống động trên màn ảnh.

Diễn viên điện ảnh không phải là sự bắt chước mà là lao động sáng tạo để toát lên bản chất của nhân vật, chuyển tải được nội tâm của nhân vật bằng chính diễn xuất của người diễn viên.

CÁC CÁCH PHÂN LOẠI DIỄN VIÊN

Tùy theo tiêu chí mà có nhiều cách phân loại diễn viên. Chẳng hạn, dựa vào tính chất chính hay phụ của nghề nghiệp này trong sự nghiệp của người diễn viên, bạn có thể phân ra thành diễn viên chuyên nghiệp, diễn viên nghiệp dư. Dựa vào chức năng, có thể chia diễn viên điện ảnh thành các nhóm: diễn viên, diễn viên đóng thế, diễn viên lồng tiếng. (Sự phân loại trên chỉ mang tính tương đối và trong cuốn cẩm nang nhỏ này, chúng tôi chủ yếu muốn giới thiệu tới bạn công

việc của nhóm thứ nhất và cũng là nhóm quan trọng nhất: diễn viên).

Diễn viên

Diễn viên là người đảm nhận một hoặc một số vai diễn trong bộ phim. Họ là người sẽ tìm hiểu kịch bản, chuẩn bị, luyện tập và diễn xuất.

Vấn đề lớn nhất của người diễn viên là diễn xuất. Khi diễn xuất, họ không thể hiện con người, tính cách, hành động của bản thân mình. Điều họ biểu hiện chính là con người, tính cách, hành động của nhân vật trong mỗi bộ phim.

Các nhà phê bình điện ảnh thường nói đến vai trò chủ thể bộ phim của đạo diễn hay nhà sản xuất. Tuy nhiên, trong nhiều trường hợp, đối với công chúng, diễn viên mới là chủ thể, trung tâm

Ngày nay, không ai tưởng tượng nổi bộ phim kinh điển Cuốn theo chiều gió (Gone with the wind) *sẽ thế nào nếu không phải là do Vivien Leigh (vai Scarlett O'Hara) và Clark Gable (vai Rhett Butler) giữ hai vai chính.*

của mỗi bộ phim. Lý do đầu tiên kéo họ đến rạp là bộ phim có diễn viên họ yêu thích, kế đến là đề tài của phim và đạo diễn chỉ là lý do thứ ba.

Diễn viên đóng thế (Cascadeur)

Dù tài năng đến đâu, không phải lúc nào người diễn viên cũng có thể tự tin một mình hoàn thành vai diễn. Chẳng hạn như khi nhân vật phải thể hiện một màn trình diễn võ thuật cực kỳ đẹp mắt, một vũ điệu hoàn hảo, một cảnh lướt ván... hay trong những pha mạo hiểm.

Đây là lúc cần tới những diễn viên đóng thế. Yêu cầu đầu tiên đối với diễn viên đóng thế là phải có hình dáng tương tự nhân vật anh/cô ta đóng thế. Thứ hai là họ phải có khả năng diễn xuất. Họ phải nhập tâm vào nhân vật và giữ đúng tâm lý, hành động của nhân vật gốc. Các cảnh cần đến

Một cảnh đóng thế đầy mạo hiểm: trượt ngã khỏi xe moto giữa biển lửa

diễn viên đóng thế thường là các pha nguy hiểm nên diễn viên đóng thế hầu hết là vận động viên thể thao hay võ thuật. Ở nước ta, dù thể loại phim hành động chưa mấy phát triển, đời sống của diễn viên đóng thế thường bấp bênh, nhưng vẫn có những con người xả thân vì nghệ thuật như nữ võ sư Thu Vân, võ sư Lữ Đức Long v.v...

Diễn viên lồng tiếng

Lồng tiếng trong phim

Ở các nước có nền điện ảnh phát triển, người ta thường sử dụng kỹ thuật thu âm đồng bộ để đảm bảo tính chính xác và độ chân thật. Tuy nhiên, ở nước ta hiện nay, phim truyện vẫn phải sử dụng kỹ thuật lồng tiếng. Ngoài ra, một số phim tiếng nước ngoài và phim hoạt hình cũng cần tới lồng tiếng. Diễn viên lồng tiếng là người tái hiện lời thoại của nhân vật. Đây là công việc thuộc phần hậu kỳ của mỗi bộ phim, song đóng vai trò không nhỏ tới sự thành công hay thất bại của phim.

Công việc của diễn viên lồng tiếng phải đáp ứng hai yêu cầu: Tiếng phải khớp với khẩu hình và truyền cảm. Để làm được điều này, ngoài giọng nói truyền cảm, người diễn viên lồng tiếng

cũng phải có quá trình nhập tâm nghiên cứu các sắc thái tâm lý của nhân vật. Diễn viên lồng tiếng phải giữ đúng cung bậc, mức độ tình cảm, ngay cả khi diễn viên lồng tiếng cho chính mình. Công việc lồng tiếng cũng là giai đoạn để sửa chữa những lỗi sai về thoại của diễn viên trên trường quay.

Ngay cả những siêu sao cũng sẵn sàng trở thành diễn viên lồng tiếng. Trong loạt phim hoạt hình Shrek *được yêu thích trên toàn thế giới, Cameron Diaz lồng tiếng công chúa Fiona, Eddie Murphy lồng tiếng chú lừa còn Julie Andrews lồng tiếng hoàng hậu ...*

Cameron Diaz lồng tiếng công chúa Fiona và Eddie Murphie lồng tiếng chú lừa trong phim Shrek

HÀNG GHẾ SỐ 3

DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH LÀM GÌ?

Điện ảnh chính là nghệ thuật tái hiện những câu chuyện của cuộc sống bằng âm thanh và hình ảnh. Cuộc sống vốn phong phú vô tận. Do đó, không thể kể hết những gì diễn viên điện ảnh sẽ làm. Công việc của diễn viên điện ảnh ở các lĩnh vực: diễn viên, diễn viên đóng thế, diễn viên lồng tiếng sẽ khác nhau. Đây là một ngành rộng lớn, người nghiệp dư cũng có thể bước vào. Tuy nhiên, có những công việc cụ thể bạn sẽ làm khi đảm nhận một vai diễn.

Trải qua vòng tuyển chọn (Casting)

Casting là thuật ngữ vay mượn từ tiếng Anh để tả quá trình chọn lọc các ứng cử viên để chọn diễn viên cho một vai diễn. Tại những trung tâm điện ảnh lớn, các nhà sản xuất và đạo diễn thường mất một thời gian rất dài để lựa chọn diễn viên. Họ nhận được hàng ngàn lá thư tự giới thiệu và những cuộn băng biểu diễn. Ở Việt Nam, cuộc cạnh tranh không gay gắt bằng. Tuy nhiên, sự tuyển chọn là công việc đương nhiên bạn phải trải qua. Quá trình chọn lọc có thể căn cứ vào những vai bạn đã đóng, khả năng bạn cảm nhận nhân vật (qua phân tích vai diễn, diễn thử...)

Đọc kịch bản

Không phải tất cả những lời mời hợp tác đều đưa đến một vai diễn phù hợp với bạn. Có những vai diễn bạn cảm thấy không đủ sức diễn tả, có những vai diễn bạn không đồng ý với tác giả về cách nhân vật ứng xử và hành động...

Đọc kịch bản là khâu quan trọng để bạn có những quyết định sáng suốt. Nếu bạn cảm thấy có thể đảm nhận vai diễn, tất cả sẽ bắt đầu.

Chuẩn bị cho vai diễn

Đây là giai đoạn quan trọng nhất khi bạn nhận một vai diễn. Quá trình chuẩn bị cho vai diễn còn gọi là quá trình nhập thân.

Phút giây biểu diễn của người diễn viên có thể mang nhiều yếu tố xuất thần, thăng hoa. Tuy nhiên, đây không phải là sự xuất thần, thăng hoa mang tính ngẫu nhiên, mà là kết quả của một quá trình lao động, tìm hiểu, nghiên cứu lâu dài của người diễn viên với nhân vật mình sẽ thể hiện.

Trước một cảnh quay của Harry Potter.

Đây cũng là thời gian sẽ quyết định bạn thành công hay thất bại. Dù mọi việc có thuận lợi tới mức bạn sẽ đảm nhận vai diễn viên múa trong khi đó chính là nghề nghiệp trước đây của bạn thì bạn vẫn phải luyện tập... Công việc luyện tập diễn ra ở đâu có thể do bạn hoặc đạo diễn quyết định. Bạn sẽ học từ những thứ giản đơn như lái xe, cưỡi ngựa, bắn súng... cho đến những thứ phức tạp như nhập vai một kẻ mộng du, một người điên hay mẫu người đa nhân cách, đối lập giữa hành động bên ngoài với bản chất bên trong...

Để hoàn thành xuất sắc vai diễn trong bộ phim Ngọa hổ tàng long, nữ diễn viên Trung Quốc Chương Tử Di đã phải chuyên tâm học và luyện tập võ thuật nhiều tháng liền, thậm chí phải học lại từ cách đi lại, đứng ngồi... Có vô số những trường hợp như vậy trong nghề diễn viên.

Công việc cụ thể:

** Lập lý lịch cho nhân vật. Điều này giúp bạn hiểu tâm lý nhân vật và động cơ các hành động mình sẽ diễn.*

** Chuẩn bị tâm lý và phong thái.*

** Thực hành thoại.*

** Học cách phối hợp với bạn diễn và làm việc ăn ý với những thành viên trong đoàn làm phim.*

Diễn xuất

Sau bao ngày chuẩn bị, đây là lúc mọi thành viên trong đoàn làm phim đều chờ đợi. Bạn sẽ thực hiện vai diễn của mình. Là một diễn viên chuyên nghiệp, lúc này bạn không xuất hiện trước ống kính bằng bản thân bạn. Người đứng trước ống kính là con người trong kịch bản mà bạn hóa thân vào.

Một cảnh trong phim Đời cát - bộ phim đem về cho nữ diễn viên Mai Hoa giải vai nữ chính xuất sắc nhất tại Liên hoan phim châu Á - Thái Bình Dương 2002

Chuẩn bị trước cảnh quay (Phim Nụ hôn*)*

Một cảnh quay bắt đầu và kết thúc bằng hai khẩu lệnh: "Máy" và "Cắt", đánh dấu sự khởi đầu và kết thúc một cú quay. Những trục trặc có thể diễn ra như thời tiết thay đổi, máy quay hỏng hóc, diễn viên quên thoại, đạo cụ sai vị trí v.v... Áp lực, căng thẳng, thất bại,... tất cả sẽ có. Vấn đề là bạn sẽ vượt qua những cảm xúc ấy để diễn như thế nào? Điều quan trọng nhất của diễn viên lúc này là khả năng

Một cảnh quay (Phim Nụ hôn*)*

tập trung cao độ khi làm việc trong một môi trường phân tán, giữ đúng tâm lý và thể trạng của nhân vật trong các cảnh quay.

Các đạo diễn luôn đánh giá cao những diễn viên không chỉ hoàn tất vai diễn của mình mà còn có khả năng hỗ trợ đạo diễn trong việc thiết kế bối cảnh, phục trang.

Giới thiệu phim với báo giới và công chúng

Ở các quốc gia có ngành điện ảnh phát triển, khi mỗi bộ phim sắp ra mắt khán giả, đạo diễn và diễn viên chính sẽ tham gia những cuộc họp báo. Tại đây, họ sẽ đưa ra những thông tin hấp dẫn về quá trình làm phim, những gì họ trải qua và những gì đáng để khán giả chờ đợi.

Các cuộc họp báo cũng có thể diễn ra sau khi phim được trình chiếu. Báo giới và khán giả sẽ vô cùng chú ý đến bạn. Cách trả lời và hành xử của bạn ảnh hưởng rất lớn đến hình ảnh, thành công của bộ phim cũng như hình ảnh của bạn trong mắt công chúng.

Tại Việt Nam, việc tổ chức họp báo và giới thiệu phim đã trở nên khá quen thuộc, đặc biệt khi các đơn vị tư nhân tham gia ngày càng nhiều vào lĩnh vực phim ảnh với những công cụ và chiêu thức quảng cáo mạnh.

BẠN CÓ BIẾT

Sự khác nhau giữa diễn viên điện ảnh và diễn viên sân khấu

Ở nước ta, bạn thường thấy một diễn viên có thể diễn trong các bộ phim và vẫn đứng trên sàn diễn sân khấu đỏ đèn mỗi tối. Diễn viên điện ảnh và diễn viên sân khấu cùng phải có đam mê sáng tạo, năng khiếu diễn xuất và sự nhạy cảm. Tuy nhiên, có sự khác biệt khá rõ rệt giữa hai nghề nghiệp này.

Diễn viên sân khấu diễn theo trình tự thời gian và theo sự tiến triển của các trạng thái tâm lý. Họ trực tiếp giao lưu với công chúng và dễ dàng tìm ra sự cộng hưởng.

Trong khi đó, do không thể phá đi xây lại bối cảnh, diễn viên điện ảnh có thể phải diễn trên cùng một bối cảnh nhiều trường đoạn, tình huống khác nhau, không theo trình tự thời gian nào cả. Trong một khoảng thời gian ngắn, họ phải diễn tả niềm hạnh phúc, nỗi đau đớn, sự hận thù, diễn tả nhân vật lúc họ trẻ hay già, lúc khỏe mạnh hay ốm yếu... Tức là, trên cùng một bối cảnh, họ phải diễn rất nhiều trạng thái tâm lý, rất nhiều tình tiết và biểu hiện nhân vật ở nhiều độ tuổi.

So với diễn viên sân khấu, lời thoại của diễn viên điện ảnh ngắn hơn nhưng áp lực của người

Biểu diễn trên sân khấu

Diễn xuất trước máy quay

diễn viên rất lớn: làm sao giữ đúng trạng thái tâm lý cũng như thể lực của nhân vật.

Mặt khác, người diễn viên điện ảnh phải tuân thủ những quy ước kỹ thuật: Giữ đúng cự ly với máy, với bạn diễn, với ánh sáng; Phải diễn xuất dưới thời tiết khắc nghiệt hay sức nóng của đèn; Phải tập trung vào vai diễn, tránh bị phân tán trước các hành động diễn ra nơi trường quay. Trong khi đó, các sự cố kỹ thuật, sự chậm trễ, sự thiếu đồng bộ,... đều có thể làm chậm tiến độ của bộ phim.

HÀNG GHẾ SỐ 4

DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH LÀM VIỆC Ở ĐÂU?

Có rất nhiều con đường để đến với nghề diễn viên điện ảnh. Nếu bạn là diễn viên nghiệp dư, chỉ cần giữ liên lạc với các đạo diễn sau khi hợp đồng đóng phim kết thúc. Các diễn viên chuyên nghiệp thường làm việc ở các hãng phim (do đặc thù ở Việt Nam, diễn viên kịch tham gia đóng phim rất nhiều nên một bộ phận không nhỏ các diễn viên điện ảnh công tác tại các đoàn kịch, đoàn nghệ thuật). Về đại thể, ở Việt Nam, bạn sẽ làm việc ở:

Các hãng phim Nhà nước

Các hãng phim tư nhân

Các nhà hát, đoàn nghệ thuật

Các hãng phim Nhà nước là các hãng phim hoạt động dưới sự quản lý của Bộ Thông tin và Truyền thông. Các diễn viên thuộc các hãng phim Nhà nước thuộc biên chế của cơ quan.

Bạn có thể tìm một vị trí tại các cơ quan: Hãng phim truyện Việt nam, Hãng phim Giải Phóng, Hãng phim truyền hình Tp. Hồ Chí Minh v.v...

Hãng phim tư nhân là hãng phim do một cá nhân đứng ra tổ chức và chịu trách nhiệm quản lý, kinh doanh.

Cho đến nay, ở Việt Nam có khoảng trên dưới 40 hãng phim tư nhân. Đến tháng 3 năm 2006, Thành phố Hồ Chí Minh có 33 hãng phim tư nhân đang hoạt động. Một số hãng phim bước đầu thu được kết quả như: hãng Phước Sang, hãng Thiên Ngân, hãng Việt Phim...

Bạn sẽ ở đâu khi tác nghiệp?

Điều đó phụ thuộc phần lớn vào nội dung kịch bản cũng như sự lựa chọn của đạo diễn và nhà sản xuất. Đó có thể là:

Phim trường

Phim trường (hay còn gọi là studio) là trường quay, nơi dùng để xây tạo bối cảnh giả cho bộ phim. Phim trường là không gian rộng lớn hội đủ các yếu tố chuyên dụng cho điện ảnh.

Trên thế giới có rất nhiều những phim trường rộng lớn. Ở đó, những nhà sản xuất phim có thể sử dụng nhiều kỹ xảo cũng như kỹ thuật quay hiện đại nhất: dùng đường ray, cần trục để di chuyển máy quay.

Tại Việt Nam, hiện đã có một số phim trường, một số khác đang được xây dựng. Có thể chia trường quay ra hai loại:

Trường quay nội: dùng để quay nội cảnh.

Trường quay ngoại: dùng để quay ngoại cảnh.

Điện ảnh sơ khai gắn với sân khấu nên các nhà làm phim thường chỉ quay nội cảnh, sử dụng trường quay nội. Ngày nay, cùng với kỹ thuật tối tân, không gian phim được mở rộng một cách đáng kể. Các trường quay ngoại được sử dụng nhiều hơn.

Hiện trường

Bạn sẽ làm việc ở hiện trường để có những cảnh quay ngoại lấy bối cảnh thực. Hiện trường có thể ở nông thôn hay thành thị, ở vùng núi hay vùng biển, trong nước hay nước ngoài...

Để quay phim *Cao lương đỏ*, Trương Nghệ Mưu đã phải huy động trồng hàng ngàn mẫu

cao lương. Khi quay phim *Hoàng thổ* suốt hai tháng ròng, có những ngày đoàn làm phim hầu như chỉ gặm bánh mì và uống nước lọc. Trong kịch bản phim *Hoàng thổ* có cảnh một con đường nhỏ chạy vắt qua đỉnh núi. Lúc này, Trương Nghệ Mưu đảm nhận vai trò quay phim. Ông đi khắp vùng Thiểm Bắc mới chọn được vùng núi ưng ý, nhưng trên núi không có con đượng mòn nào chạy qua. Để có được con đường nhỏ màu trắng chạy trên đỉnh núi, cả đoàn làm phim đã phải đi đi lại lại rất nhiều lần trong cái rét cắt da thịt. Đơn cử vài câu chuyện để thấy rằng mọi thành công của người diễn viên điện ảnh đều bắt đầu từ sự nỗ lực không mệt mỏi.

Ở nước ta hiện nay, khi số lượng các phim trường còn khá ít ỏi, cơ sở vật chất nhiều hạn chế, hiện trường thực vẫn là sự lựa chọn lý tưởng của các đạo diễn phim. Bởi vậy, là diễn viên, bạn sẽ chủ yếu làm việc tại hiện trường.

Xưởng phim

Xưởng phim là nơi xử lý hậu kỳ của phim từ các khâu âm thanh, kỹ xảo hình ảnh v,v... Có hai cách để khớp hình ảnh với âm thanh: thu âm trực tiếp hoặc lồng tiếng. Bạn sẽ làm việc ở xưởng phim nếu bạn là diễn viên lồng tiếng hay bạn tự lồng tiếng cho vai diễn của mình.

HÀNG GHẾ SỐ 5

BẠN CÓ NÊN CHỌN NGHỀ DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH?

Những ma lực nào của nghề diễn viên hấp dẫn bạn? Một nghề để bạn tỏa sáng? Một nghề để bạn trở thành một người đặc biệt giữa mọi người, một người của công chúng? Một nghề đem lại cho bạn thu nhập cao? Một nghề không bao giờ bạn phải lo lắng về sự lặp lại và nhàm chán? v.v...

Nghề nghiệp này quả thực có những niềm vinh quang ấy, nhưng đi kèm với nó cũng là những thách thức và thất bại mà bạn phải đối diện, đặc biệt trong điều kiện nền điện ảnh nước ta hiện nay còn không ít thiếu thốn và hạn chế.

Trong mục này, chúng tôi muốn giới thiệu với bạn song song cả những nụ cười và những giọt mồ hôi của nghề nghiệp. Và như một điều bạn có thể thấy cuốn sách luôn nhắc tới, đó là: với nghề nghiệp này, tài năng và đam mê quyết định chủ yếu thành công của bạn. Bởi vì, những diễn viên giỏi, tâm huyết với nghề luôn được các đạo diễn săn lùng.

Một nghề có nhiều cơ hội thành đạt và khẳng định mình

Điều này hẳn ai cũng dễ dàng nhận ra. Diễn viên điện ảnh là con người của công chúng nên

vẫng hào quang vây quanh họ chẳng phải điều gì xa lạ với bạn. Tuy nhiên, có một điều mà bạn cần nhớ: diễn viên điện ảnh là một nghề có tính chọn lọc khắt khe và tính đào thải khốc liệt. Bởi đây là lĩnh vực của sự thăng hoa, cái đẹp và sự sáng tạo không ngừng. Hơn nữa, đây là lĩnh vực hội tụ những nhân vật tài năng và thu hút sự chú ý của công chúng.

Nghề diễn viên điện ảnh là một nghề không dành cho tất cả mọi người. Sự chọn lọc của nó gắn với các tố chất mà không phải ai cũng có được. Mỗi vai diễn là một thử thách và cơ hội. Nếu bạn có tài năng và ý chí, bạn sẽ vượt qua tất cả. Nhiều diễn viên nổi tiếng thế giới đã bắt đầu với những vai diễn mờ nhạt, không ai chú ý cho đến ngày có được những vai diễn phát huy tài năng của họ. Và ngay cả khi đã nổi tiếng, con đường phía trước của người diễn viên điện ảnh vẫn là sự nỗ lực không mệt mỏi để khẳng định mình.

Nếu bạn có khả năng diễn xuất và sự nỗ lực sáng tạo không ngừng, bạn có thể vượt qua mọi trở ngại. Không hiếm những trường hợp các ngôi sao khởi đầu từ một "con vịt xấu xí", một tuổi thơ bất hạnh... Nhưng khi thành danh, họ được cả thế giới ngưỡng mộ, thậm chí trở thành đại sứ thiện chí nhờ ảnh hưởng rộng lớn của mình.

Giao thiệp rộng rãi và phong phú

Nghề diễn viên điện ảnh cho bạn nhiều cơ hội để tiếp xúc với những nhóm người khác nhau trong xã hội: công nhân, nông dân, doanh nhân, thương nhân, cầu thủ, ca sĩ v.v.. Không những thế, bạn có thể tiếp xúc với những người đến từ nhiều vùng, nhiều dân tộc. Những điều này có từ việc bạn thâm nhập thực tế để đóng vai. Không gian sống của bạn sẽ mở rộng. Sau những chuyến đi, bạn sẽ có vốn sống, vốn hiểu biết vô cùng phong phú.

Đây có thể coi là một lợi thế và cũng là một nhiệm vụ trong nghề nghiệp này. Bởi vốn sống, vốn giao tiếp càng rộng rãi nghĩa là khả năng hóa thân của bạn vào các nhân vật khác nhau càng đa dạng và sinh động.

Một nghề đầy sáng tạo

Sáng tạo được coi là một trong những phẩm chất quan trọng nhất đối với người diễn viên điện ảnh. Bạn sẽ trải qua nhiều vai diễn, mỗi vai sẽ có những đặc trưng tính cách, tâm lý khác nhau, mỗi vai ở một độ tuổi khác nhau, mỗi hành động trong một bộ phim có động cơ khác nhau... Điều này đòi hỏi bạn phải có sức sáng tạo trong diễn xuất. Nếu không có khả năng sáng tạo, biến hóa, bạn sẽ nhanh chóng trở nên cũ kĩ, nhàm chán.

Thu nhập khá cao và sức ảnh hưởng lớn

Hàng năm, tạp chí danh tiếng Fobes của Mỹ đều bình chọn một danh sách một trăm ngôi sao quyền lực nhất thế giới dựa theo các tiêu chí: thu nhập tài chính, tầm ảnh hưởng và khả năng thu hút sự chú ý của công chúng của các nhân vật nổi tiếng thế giới trong những lĩnh vực: nghệ thuật, thể thao, truyền hình... Diễn viên điện ảnh luôn chiếm tỉ lệ lớn trong danh sách này. Không chỉ trong lĩnh vực kinh tế, những siêu sao màn bạc còn trở thành các nhà hoạt động văn hóa, đại sứ thiện chí của các tổ chức quốc tế...

Tuy nhiên, bước vào nghề nghiệp này, bạn cũng phải đối diện với một thực tế rằng: thu nhập trong nghề diễn viên khá bấp bênh, đặc biệt trước khi bạn có một sự nổi tiếng nhất định, được nhiều đạo diễn để ý tới. Điều này có nghĩa là, danh vọng và tiền bạc có thể sẽ không tới ngay khi bạn bước chân vào nghề, và bạn có thể sẽ phải đối diện với những ngày tháng thực sự khó khăn. Điều này thậm chí có thể kéo dài, liệu bạn có chấp nhận đối mặt?

HÀNG GHẾ SỐ 6

NHỮNG TỐ CHẤT GIÚP BẠN THÀNH CÔNG TRONG NGHỀ DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH

Khả năng diễn xuất

Bản chất công việc của người diễn viên điện ảnh chính là hóa thân vào vai diễn và tái hiện nhân vật đó. Quá trình đó sẽ diễn ra trong suốt cuộc đời người diễn viên. Do đó, khả năng diễn xuất chính là yếu tố đầu tiên giúp bạn thành công.

Với khả năng diễn xuất của mình, bạn có thể biến những ý tưởng, những con người trên kịch bản thành nhân vật sống động. Khả năng diễn xuất cũng đồng nghĩa với việc bạn có thể đảm đương các vai diễn thuộc nhiều kiểu nhân vật, nhiều loại tính cách, ở nhiều độ tuổi...

Khả năng nắm bắt các ý tưởng và óc tưởng tượng

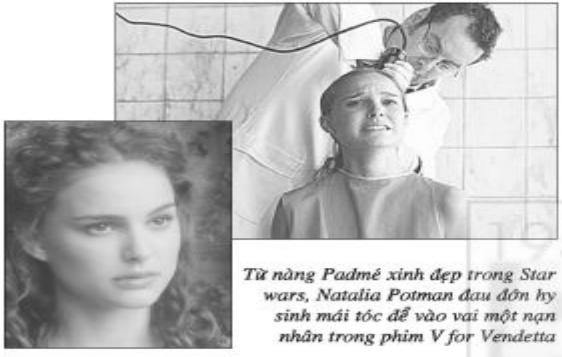
Nếu bạn là người cảm thấy chật vật khi nắm bắt ý tưởng của người khác, hãy cân nhắc khi chọn nghề diễn viên điện ảnh. Để có một vai diễn, bạn phải làm công việc của một người đọc ý tưởng của nhà biên kịch và đạo diễn. Sau đó, bạn sẽ tưởng tượng nhân vật đó và thể hiện những hành động, cử chỉ, trạng thái xúc cảm của nhân vật bằng chính bản thân mình.

Sức khỏe tốt, khả năng làm việc dưới áp lực lớn

Hầu như chúng ta chỉ biết đến những ánh hào quang bao phủ quanh những siêu sao điện ảnh. Một cuộc sống xa hoa, các bữa tiệc, những giải thưởng lớn, những chuyến du lịch... Đó chỉ là một phần rất nhỏ trong những gì thuộc về cuộc sống của người diễn viên điện ảnh. Công việc của người diễn viên điện ảnh thực sự thú vị nhưng cũng đầy áp lực.

Đã bao giờ bạn tưởng tượng mình sẽ giảm 10 cân trong vòng 15 ngày? Đã bao giờ bạn tưởng tượng sẽ phải cắt toàn bộ mái tóc để đảm nhận

Từ nàng Padmé xinh đẹp trong Star wars, Natalia Potman đau đớn hy sinh mái tóc để vào vai một nạn nhân trong phim V for Vendetta

vai sư cô hay bệnh nhân? Khi cơ thể đã mệt nhoài và đầy vết bầm tím sau một ngày luyện tập, bạn có thể nhảy xuống nước ở nhiệt độ 11^{0}C giữa mùa đông? Bạn có thể diễn suốt đêm, một ngày chỉ ngủ có bốn tiếng, và làm việc như vậy trong mấy tháng liền?

Những chuyện ấy được coi là rất bình thường trong cuộc sống của người diễn viên.

Tính kiên trì, nhẫn nại

Đây là một công việc mà bạn phải có thừa nhẫn nại. Để có vài phút lên hình, nhiều khi cả đoàn làm phim đã phải mất hàng tuần, thậm chí

hàng tháng lao động cật lực trong những điều kiện khắc nghiệt. Diễn viên có thể phải diễn đi diễn lại một cảnh đến lần thứ mười lăm, mà không dám chắc liệu cảnh đó có được chấp nhận hay không. Chỉ một trục trặc nhỏ về ánh sáng, âm thanh, trang phục hay bối cảnh có thể phá hỏng cả một đoạn phim đã dày công dàn dựng.

Nhẫn nại trong nghề diễn viên điện ảnh còn có nghĩa là bạn dám vượt qua chính bản thân mình trong những vai diễn trước đó. Mỗi thành công bạn có được vừa là lợi thế vừa là một thử thách. Những vai diễn trước đó tạo ra trong chính bạn một quán tính nghề nghiệp, đồng thời tạo ra trong khán giả ấn tượng về bản thân bạn. Làm mới chính mình không phải là một công việc dễ dàng. Nó đòi hỏi sự sáng tạo, thời gian và bản lĩnh.

Khả năng phối hợp trong công việc

Công việc của bạn gắn bó mật thiết với tất cả các thành viên trong đoàn làm phim. Một sai sót của một người sẽ làm đình trệ tất cả công việc của những người còn lại. Do đó, nghề diễn viên đòi hỏi ở bạn tinh thần tập thể và khả năng phối hợp với những cá nhân khác.

Mặt khác, quá trình diễn xuất yêu cầu bạn phải kết hợp ăn ý với bạn diễn. Điều này cũng liên quan đến khả năng nắm bắt các ý tưởng

của người khác ở trên. Hơn bất kì công việc nào khác, nghề diễn viên không phải là một công việc yêu cầu từng người làm việc một cách độc lập và riêng rẽ. Sự thành công của bạn không chỉ phụ thuộc vào bản thân bạn mà còn tùy thuộc vào sự hợp tác giữa bạn và những thành viên khác của đoàn làm phim.

Không ngừng hoàn thiện bản thân

Khả năng diễn xuất như một năng khiếu trời cho là điểm khởi đầu thuận lợi khi bước vào nghề diễn viên điện ảnh. Tuy nhiên, để tồn tại và thành đạt trong bản thân nghề này, bạn phải không ngừng nâng cao năng lực của bản thân. Các vai diễn liên tục thay đổi, bắt buộc bạn phải có vốn sống phong phú. Bạn sẽ tìm những động lực mới để phát triển tâm hồn và kiến thức. Bạn sẽ học hội họa để có óc thẩm mỹ và kiến thức về bố cục tạo hình, học nhạc lý để biết sự hài hòa của giai điệu, học khiêu vũ để rèn luyện các cơ và có động tác uyển chuyển, thoải mái.

Bạn có thể sẽ đóng vai một người nông dân hay một doanh nhân, một võ sĩ quyền Anh vạm vỡ hay một bệnh nhân thập tử nhất sinh, một tên cướp hay một nhân vật gấp đôi số tuổi bạn... Tất cả những điều đó đều có thể diễn ra và đòi hỏi bạn nâng cao năng lực cũng như khả năng thích nghi. Không thể vào vai một vũ nữ nếu không

bước chân đến sàn tập và sân khấu, không thể vào vai một nhân vật lịch sử nếu không tìm hiểu những trang phục, thói quen, dáng điệu, cách cư xử của nhân vật cũng như những điều kiện lịch sử, xã hội thời nhân vật đó sống...

Tham gia một khóa học vũ đạo, diễn kịch, một khóa học lái xe hay học võ thuật, thậm chí một khóa học ngoại ngữ tại nước ngoài là điều cần thiết đối với một diễn viên điện ảnh.

Để đóng phim *Cao lương đỏ*, Củng Lợi đã phải mất hai thánh ròng rã học cưỡi la, ngồi kiệu, gánh nước và phơi nắng để có màu da bánh mật. Sau khi đóng phim *Phải sống*, Củng Lợi ốm nặng bởi cô như vừa trải qua hai mươi năm cay đắng của cuộc đời nhân vật Cúc Đậu... Còn rất nhiều câu chuyện trong giới diễn viên điện ảnh kể về những khổ ải họ phải trải qua để có được vai diễn thành công.

Luôn học hỏi, hoàn thiện bản thân sẽ giúp bạn xử lý tốt vai diễn cũng như mở rộng khả năng diễn xuất sang nhiều loại nhân vật. Điều đó đồng nghĩa với việc có nhiều cơ hội thể hiện bản thân.

Niềm đam mê nghề diễn viên điện ảnh

Nghề diễn viên điện ảnh là công việc rất vất vả, luôn phải chịu nhiều áp lực từ nhiều phía: đạo diễn, giám đốc sản xuất, công chúng, giới

báo chí... và cả những thành công, thất bại của chính bạn. Rất nhiều áp lực, rất nhiều sự cạnh tranh, cả sự cám dỗ, tất cả những điều này đòi hỏi bạn niềm đam mê điện ảnh. Nếu bạn không ngại ngần luyện tập cả tháng trời cho vai diễn, không ngại ngần với những chuyến đi thực tế gian nan, không ngại ngần học những kĩ năng mới để diễn xuất, thì điện ảnh là con đường dành cho bạn.

Những điều sẽ cản trở bạn

Bạn không có khả năng mang nhiều khuôn mặt, cùng lúc thể hiện nhiều tình cảm, cảm xúc... đối nghịch nhau. Bạn bắt chước người khác rất kém. Bạn chưa từng thành công khi sắm vai một nhân vật nào đó trong vở kịch trên lớp, hội trại hay liên hoan văn nghệ...

Bạn không chịu được áp lực của công việc, không hào hứng bắt đầu một công việc mới hay đối mặt với những thử thách.

Bạn muốn một công việc nhàn nhã, không đòi hỏi nỗ lực, không cạnh tranh, va chạm.

Bạn không sẵn sàng cho những chuyến đi xa và cuộc sống thiếu tiện nghi.

Vốn sống của bạn nghèo nàn và đơn điệu.

Bạn không có tính kỷ luật và khả năng hợp tác, bạn dễ dàng bỏ cuộc, không kiên trì.

HÀNG GHẾ SỐ 7

HỌC NGHỀ DIỄN VIÊN ĐIỆN ẢNH Ở ĐÂU?

Nghề diễn viên điện ảnh là nghề được các bạn trẻ vô cùng yêu thích và được mọi quốc gia trên thế giới chú trọng phát triển.

Có rất nhiều cách thức và địa chỉ để bạn lựa chọn nếu muốn theo học ngành này. Việc bạn được lựa chọn để vào vai hay không phụ thuộc vào quá trình casting của đạo diễn. Có nhiều đạo diễn muốn lựa chọn những diễn viên chưa qua đào tạo hay chưa từng đóng phim. Có những đạo diễn lại đánh giá cao tính chuyên nghiệp của những diễn viên được đào tạo qua trường lớp. Điều này nói rằng, bạn có rất nhiều con đường để trở thành diễn viên điện ảnh. Thực tế cho thấy, nhiều ngôi sao màn bạc đã bước sang từ sân khấu ca nhạc hay sàn catwalk và họ rất thành công. Tuy nhiên, có một điều chắc chắn là, quá trình học hỏi để trở thành một diễn viên chuyên nghiệp diễn ra lâu dài, thậm chí suốt cuộc đời.

Hiện nay, bạn có thể thi vào ngành Đào tạo diễn viên sân khấu - điện ảnh khoa Sân khấu *Trường Đại học Sân khấu Điện ảnh Hà Nội, Trường Cao Đẳng Sân khấu điện ảnh Tp. Hồ Chí Minh, Trường Cao đẳng Văn hóa nghệ thuật Tp. Hồ Chí Minh*... Đây là những nơi đã đào tạo các diễn viên

nổi tiếng của nền điện ảnh Việt Nam như NSND Trà Giang, NSND Trọng Khôi, NSND Thế Anh, NSUT Trần Lực, NSUT Trần Đức...

Bạn cũng có thể tìm kiếm cơ hội từ các cuộc thi như Triển vọng điện ảnh do Hội Điện ảnh Tp. Hồ Chí Minh tổ chức.

Một con đường khác để trở thành diễn viên điện ảnh chính là từ người mẫu, ca sỹ. Từ kinh nghiệm được tích lũy trong nghề người mẫu hay ca sỹ, bạn cũng có thể bước sang lĩnh vực nghệ thuật thứ bảy.

Nếu bạn muốn tìm hiểu thông tin về điện ảnh và nghề diễn viên điện ảnh, bạn có thể tham gia các buổi giao lưu trực tuyến với những nghệ sỹ nổi tiếng của Việt Nam hoặc thế giới trên các phương tiện thông tin đại chúng và các website.

Nếu có điều kiện đi du học, bạn có rất nhiều sự lựa chọn. Hầu như ở nước nào cũng có những trường đại học hay các trung tâm đào tạo diễn viên và rất nhiều cuộc tuyển lựa diễn viên cho các vai diễn. Các nước có nền điện ảnh lớn như Mỹ, Anh, Pháp, Đức, Hàn Quốc, Trung Quốc... sẽ giúp bạn tiếp cận nhanh nhất những gì đang diễn ra trong thế giới sôi động của điện ảnh. Bạn cũng có thể du học tại Ấn Độ (Bollywood) hay Nhật Bản - những nơi luôn có sự đầu tư cho việc phát triển nền điện ảnh.

Tự học cách trở thành diễn viên điện ảnh từ hôm nay

Với gần một thế kỷ tồn tại, ngành điện ảnh thế giới đã tạo dựng một khối lượng phim khổng lồ. Đó chính là kho tàng vô tận cho bạn tham khảo để biết những người diễn viên đã làm gì. Nếu bạn muốn trở thành diễn viên điện ảnh, hãy tìm đọc kịch bản của các bộ phim nổi tiếng. Sau đó, xem phim và so sánh giữa những gì trong kịch bản với những gì bạn tưởng tượng và những gì diễn viên thể hiện trong phim. Bạn có thể thấy cách diễn xuất và xử lý vai diễn của họ.

Một cách rất gần với bạn, hãy tham gia diễn các vở kịch trên lớp, ở địa phương, hãy tham gia các cuộc thảo luận, các cuộc thi hùng biện... Tất cả nhằm giúp bạn có thể nói trước đám đông và chuẩn bị những bước đầu tiên cho khả năng diễn xuất.

Nếu bạn có khả năng đọc tiếng Anh/ Pháp, bạn có thể tìm trên mạng Internet nguồn tài liệu phong phú nói về những câu chuyện xung quanh một bộ phim. Sự chia sẻ kinh nghiệm của các diễn viên bậc thầy sẽ giúp bạn hiểu hơn về nghề diễn viên điện ảnh.

Bạn có thể tham khảo thông tin về nghề diễn viên, về nghệ thuật diễn xuất, gia nhập một nhóm, các thông tin về ngành công nghiệp điện ảnh qua các trang web:

Các trang Web tham khảo

www.vienammovies.pro.vn
(Hãng phim truyện Việt Nam)
www.tfs.com.vn
(Hãng phim truyền hình Tp. Hồ Chí Minh)
www.tgda.com.vn (Tạp chí Thế giới điện ảnh)
www.backstage.com
www.breakdownservices.com
www.hollywoodactor.com
www.performink.com
www.SAG.org
www.actorsequity.org
www.AFTRA.org
www.alliance.org
www.ACTRA.ca
www.uniondeartistes.com
www.filmfestivals.com
www.imdb.com

Một số địa chỉ đào tạo diễn viên điện ảnh uy tín

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÂN KHẤU ĐIỆN ẢNH
Mai Dịch- Cầu Giấy- Hà Nội
http://www.skda.edu.vn

TRƯỜNG CAO ĐẲNG SÂN KHẤU ĐIỆN ẢNH
125 Cống Quỳnh, P. Nguyễn Cư Trinh, Q.1, Tp. Hồ Chí Minh.

http://www.dost.hochiminhcity.gov.on

TRƯỜNG CAO ĐẲNG VĂN HÓA NGHỆ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH

Số 5 Nam Quốc Cang, P. Phạm Ngũ Lão, Q.1, Tp. Hồ Chí Minh

ĐT: 84-8-8391456, 84-8-8250992

Fax: 84-8-8395883

BẠN SẼ HỌC NHỮNG GÌ?

Các môn học cơ bản của ngành diễn viên sân khấu- điện ảnh:

Môn Năng khiếu diễn xuất.

Môn Tiếng nói diễn viên

Môn Hình thể

Môn Hóa trang

Môn Múa.

Môn Lý luận về Sân khấu Điện ảnh.

Môn Lịch sử Sân khấu Điện ảnh.

Bạn đã có một hành trình trong thế giới điện ảnh rộng lớn. Nếu bạn thấy đây không phải là lĩnh vực phù hợp, còn có rất nhiều toa tàu với những nghề nghiệp thú vị khác để bạn khám phá.

Nếu nghề diễn viên điện ảnh là sự lựa chọn của bạn, hãy bước tới:

HÀNG GHẾ SỐ 8

BẠN QUYẾT ĐỊNH

Đây là hàng ghế dành cho các bạn - những người quyết định ở lại toa tàu này.

Nghề diễn viên điện ảnh không còn mới mẻ ở Việt Nam. Tuy nhiên, sự phát triển của điện ảnh Việt Nam chưa đạt đến đỉnh cao như những nước phát triển. Do đó, vai trò, tầm ảnh hưởng cũng như thu nhập của diễn viên điện ảnh còn ở một khoảng cách rất xa.

Nhưng đó chỉ là chuyện của ngày hôm nay. Chính các bạn, với khả năng và niềm say mê của mình, sẽ làm cho nghề diễn viên điện ảnh trở thành một nghề đáng mơ ước tại Việt Nam.

Bạn có thể trở thành diễn viên điện ảnh của các hãng phim tư nhân hoặc Nhà nước, có thể ký các hợp đồng với những hãng phim nước ngoài hay bắt đầu với những vai diễn trên phim truyền hình. Dù ở lĩnh vực nào, cánh cửa của nghề diễn viên điện ảnh luôn rộng mở với bạn.

Nghề diễn viên điện ảnh đòi hỏi một quá trình tự học lâu dài. Bạn đừng đợi tới lúc ngồi trên giảng đường đại học hay các khóa đào tạo mới làm quen với nghề này.

Bạn có thể bắt đầu ngay từ hôm nay. Chỉ cần bật tivi lên, bạn đã có cơ hội tiếp xúc với điện ảnh

và nghề diễn viên điện ảnh. Chỉ cần tham gia một vai trong vở kịch trên lớp, bạn đã bắt đầu con đường "diễn xuất".

Để trở thành diễn viên, bạn không thể không có những hiểu biết về nghề diễn viên điện ảnh. Những cuốn sách về điện ảnh Việt Nam và thế giới, kỹ thuật diễn xuất, chuyện hậu trường làm phim, thuật ngữ điện ảnh, cuộc đời của những diễn viên nổi tiếng... là những cuốn nên có trên giá sách nhà bạn. Bạn cũng có thể tìm những bộ "phim về phim"- các bộ phim về quá trình làm một bộ phim.

Các bạn có thể tổ chức thành các nhóm những người cùng sở thích để trao đổi thông tin và làm giám khảo cho nhau. Điều này giúp các bạn tự làm phong phú vốn hiểu biết cũng như duy trì niềm đam mê điện ảnh.

Bạn đang ở *Hàng ghế số 8* - Hàng ghế của sự lựa chọn và quyết định. Hy vọng cuốn sách này nhỏ này là một nguồn tư liệu hữu ích góp phần giúp bạn có những quyết định phù hợp nhất.

Theo quan niệm của cả phương Đông và phương Tây, con số 8 tượng trưng cho sự nỗ lực và thành công. Chúc các bạn may mắn!

HÀNG GHẾ SỐ 9

BẠN MUỐN BIẾT

Lược sử điện ảnh thế giới

Khoảng năm 1550, Leonardo da Vinci (1452-1519) phác họa ra hình ảnh đầu tiên làm tiền đề khoa học cho sự ra đời của điện ảnh.

Năm 1659, Ch. Huyghen (1629-1695) đưa ra nguyên lý của đèn chiếu và làm ra chiếc ảo đăng đầu tiên.

Năm 1823, Joseph Plateau (1801-1883) tìm ra nguyên lý nghi hình động và chế tạo ra máy ảo động. Trên cơ sở thí nghiệm của mình, ông cùng một đồng nghiệp đã sáng chế ra đĩa phenakistoscope.

Đĩa phenakistoscope

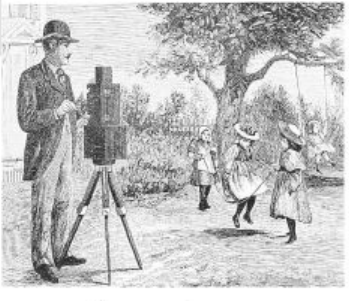
Năm 1883, E. J. Marey (1830-1904) chế tạo ra máy ảnh trực tiếp ghi được những hình ảnh động.

Năm 1888, G. Mélies (1861-1938) thực hiện tô màu các hình ảnh trên phim đen trắng.

Năm 1889, Thomas Edison, nhà sáng chế thiên tài đã phát minh ra băng phim để chụp hình ảnh động liên tục.

Tất cả những phát minh này là tiền đề quan trọng để cuối cùng, vào ngày 28 tháng 12 năm 1895, điện ảnh ra đời. Louis Lumiére và Auguste Lumiére đã thực hiện buổi chiếu phim đầu tiên tại Paris. Buổi chiếu bao gồm những băng phim ngắn, mỗi băng dài 1 phút do anh em nhà Lumiére tự quay với những nội dung đơn giản: *Bữa ăn của em bé (Repas de bebe), Bức tường đổ, Buổi tan tầm ở nhà máy Lumier tại Lyon (La sorrtie de l'usine Lumier à Lyon)* v.v...

Anh em nhà Lumiére đã được nhận bằng sáng chế phát minh ra máy quay phim và chiếu phim hoàn chỉnh. Họ cũng là những người xây dựng rạp chiếu phim đầu tiên trên thế giới.

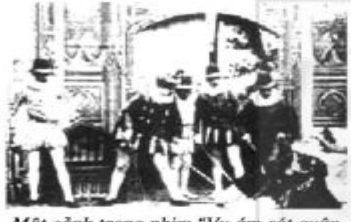

Lumiére đang quay phim

Năm 1902, Zecca và Mélie cho ra đời những bộ phim khoa học viễn tưởng. Hai ông là những tên tuổi lớn của điện ảnh đầu thế kỉ XX.

Năm 1908, bộ phim "Vụ ám sát quận công De Cruise" (L'assassinat du duc De Guise) được coi là sự khởi đầu cho điện ảnh mang tính nghệ thuật.

Tuy nhiên, cho đến thời điểm này, điện ảnh vẫn chưa được coi là một nghệ thuật thực sự. Đến lúc này, người xem vẫn coi điện ảnh như một hình thức nhiếp ảnh hay một sự bắt chước thô thiển sân khấu. Máy quay phim được đặt cố định tại một điểm để thu hình và người xem nhìn lên màn ảnh không khác gì khán giả trong nhà hát nhìn lên sân khấu. Thậm chí điện ảnh lúc đó không thể bằng sân khấu bởi diễn viên không giao lưu trực tiếp với khán giả.

Một cảnh trong phim "Vụ ám sát quận công De Cruise"
(L'assassinat du duc De Guise)

Đạo diễn Mỹ Griffith đã tạo ra một bước ngoặt vĩ đại trong lịch sử điện ảnh thế giới với

bộ phim *Intolerence* (tạm dịch là *Không khoan dung*) ra mắt công chúng vào năm 1916.

Bộ phim câm kể về bốn câu chuyện riêng biệt nhưng song song biểu trưng cho sự khoan dung của loài người trong bốn giai đoạn của lịch sử thế giới. Phim trải rộng trên khoảng thời gian 2.500 năm, từ thời kỳ Babylon (năm 539 trước công nguyên) tới nước Mỹ hiện đại.

Lần đầu tiên, khán giả được chứng kiến khả năng tái hiện một không gian vô cùng rộng

Một cảnh trong phim Intolerence của đạo diễn Griffith

lớn của điện ảnh, điều mà sân khấu không bao giờ có được. Với nhiều máy quay, cả máy quay được cột vào khinh khí cầu, Griffith đã quay toàn cảnh Babylon rộng lớn. Bộ phim đánh dấu sự lựa chọn chiều sâu và ý nghĩa của sự miêu tả thông qua việc sử dụng máy quay. Đó không đơn thuần là sự khai thác kĩ thuật tạo hình mà là bước tiến của con người trong nhận thức tái hiện thiên nhiên và đời sống.

Thời kì phim câm kéo dài cho đến đầu những năm hai mươi của thế kỷ XX. Việc thử nghiệm phim âm thanh vấp phải rất nhiều trở ngại. Người ta lo ngại rằng điện ảnh sẽ trở thành thứ sân khấu nhàm chán và tẻ nhạt. Việc có âm thanh sẽ ngăn cản chuyện xuất khẩu phim ra nước ngoài vì rào cản ngôn ngữ. Một số diễn viên nổi tiếng đã phải ra đi khi thời kì phim câm kết thúc, đơn giản chỉ vì họ không biết tiếng Anh hoặc giọng của họ không chuẩn.

Ngày nay, đến lượt khán giả hiện đại không thể tưởng tượng nổi một bộ phim lại không có âm thanh. Và nghệ thuật phim câm hiện nay cũng được một số đạo diễn khai thác theo một hướng mới, thường nhằm truyền tải những thông điệp sâu sắc về cuộc sống.

Sau khởi đầu, điện ảnh bước vào thời kỳ hưng thịnh với sự xuất hiện các trào lưu: Chủ

nghĩa Biểu hiện Đức, Chủ nghĩa Ấn tượng Pháp, Montage Xô Viết và phim Hollywood v.v...

Sự ra đời của điện ảnh gắn với sự phát triển của khoa học và công nghệ. Hơn một thế kỉ qua, sức phát triển vũ bão của điện ảnh đã khiến con người phải kinh ngạc. Hơn tất cả những loại hình nghệ thuật truyền thống, điện ảnh có sức tác động, ảnh hưởng đến công chúng và chính bản thân nó đã tăng cường khả năng tác động đến xã hội của nghệ thuật.

Một cảnh trong phim Cướp biển Caribê - một trong những phim sử dụng mạnh kỹ xảo điện ảnh

Đại lộ danh vọng Hollywood (Hollywood Walk of Frame)

Bất kỳ diễn viên nào cũng mơ ước có được một vị trí, một ngôi sao tại nơi đây: *Đại lộ danh vọng Hollywood (Hollywood Walk of Fame)* ở California, Hoa Kỳ.

Trên đại lộ này hiện gắn hơn 2000 ngôi sao năm cánh ghi tên các nhân vật nổi tiếng được vinh danh vì những đóng góp của họ to lớn của họ cho ngành công nghiệp giải trí Hollywood - kinh đô của nền điện ảnh thế giới.

Đại lộ danh vọng ra đời năm 1958 do nghệ sỹ Oliver Weismuller thiết kế. Năm 1978, chính quyền thành phố Los Angeles đã công nhận đây là một địa điểm văn hóa – lịch sử.

Đại lộ danh vọng dành cho những nhân vật tên tuổi của ngành công nghiệp phim ảnh, công nghiệp truyền hình, công nghiệp thu âm, công nghiệp phát thanh và những đóng góp trong kịch nghệ.

Ngôi sao đầu tiên được tặng vào ngày 9 tháng 12 năm 1960 cho Joan Woodward. Ngoài

những nhân vật thật, trên đại lộ còn có thể bắt gặp những tên tuổi nổi tiếng trong các bộ phim hoạt hình, những nhân vật tưởng tượng như Bug Bunny, chuột Mickey, vịt Donal, gia đình nhà Simpson v.v...

Ngôi sao của Bug Bunny (Thỏ Bug)

Những giải thưởng điện ảnh uy tín nhất thế giới

Oscar (Academy Awards of Merit - Giải thưởng hàn lâm cho đóng góp xuất sắc)

Giải Oscar là giải thưởng của Viện hàn lâm khoa học và nghệ thuật điện ảnh Hoa Kỳ (Academy of Motion Picture Arts and Sciences (AMPAS)). Pho tượng mạ vàng Oscar cao 34 cm, nặng khoảng 3.85 kg mô phỏng hình dáng của một hiệp sĩ trung cổ được điêu khắc theo phong cách Art Deco, tay cầm thanh gươm thập tự chinh và đứng trên một cuộn phim.

Giải Oscar hiện có hơn 20 hạng mục:

Phim hay nhất (Best Picture): từ 1928 đến nay

Đạo diễn xuất sắc nhất (Best Director): từ 1928 đến nay

Nam diễn viên chính xuất sắc nhất (Best Actor): từ 1928 đến nay

Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất (Best Actress): từ 1928 đến nay

Kịch bản chuyển thể hay nhất (Writing Adapted Screenplay): từ 1928 đến nay

Quay phim xuất sắc nhất (Best Cinematography): từ 1928 đến nay.

Chỉ đạo nghệ thuật xuất sắc nhất (Best Art Direction): từ 1928 đến nay

Âm thanh hay nhất (Best Sound Mixing): từ 1930 đến nay

Phim hoạt hình ngắn hay nhất (Best Animated Short Film): từ 1931 đến nay

Phim ngắn hay nhất (Best Live Action Short Film): từ 1931 đến nay

Ca khúc trong phim hay nhất (Best Original Song): từ 1934 đến nay

Nhạc phim hay nhất (Best Original Music Score): từ 1934 đến nay

Biên tập phim xuất sắc nhất (Best Film Editing): từ 1935 đến nay

Nam diễn viên phụ xuất sắc nhất (Best Supporting Actor): từ 1936 đến nay

Nữ diễn viên phụ xuất sắc nhất (Best Supporting Actress): từ 1936 đến nay

Hiệu ứng hình ảnh (Best Visual Effects): từ 1939 đến nay.

Kịch bản gốc hay nhất (Writing Original Screenplay): từ 1940 đến nay

Phim tài liệu ngắn hay nhất: từ 1941 đến nay

Phim tài liệu hay nhất (Best Documentary Feature): từ 1943 đến nay

Phim tiếng nước ngoài hay nhất (Best Foreign Language Film): từ 1947 đến nay

Thiết kế trang phục xuất sắc nhất (Best Costume Design): từ 1948 đến nay.

Hiệu ứng âm thanh (Best Sound Editing): từ 1963 đến nay

Trang điểm đẹp nhất (Best Makeup): từ 1981 đến nay

Phim hoạt hình hay nhất (Best Animated Feature): từ 2001 đến nay

Giải Oscar ghi nhận những kỷ lục: Nữ diễn viên Katharine Hepburn 4 lần giành giải Oscar cho Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất trong các năm 1933, 1967, 1968 và 1981. Jack Nicholson hai lần đạt giải Oscar cho nam Diễn viên chính xuất sắc nhất năm 1975, 1997 và nam diễn viên phụ xuất sắc nhất năm 1983.

Giải Oscar là mơ ước của hầu hết diễn viên và những người công tác trong ngành nghệ thuật

thứ bảy nói chung. Ngày trao giải Oscar trở thành một ngày hội. Những diễn viên điện ảnh xuất hiện tại lễ trao giải trở thành những biểu tượng của quyền lực trong ngành giải trí, sức hấp dẫn và cả sự xa hoa.

Giải thưởng tại Liên hoan phim Berlin

Liên hoan phim quốc tế Berlin (Berlinale) là một trong những liên hoan phim quan trọng nhất Châu Âu và thế giới. Liên hoan phim được tổ chức thường niên từ năm 1951 và được duy trì đến ngày nay. Giải thưởng *Gấu vàng* và *Gấu bạc* cho Nam/nữ diễn viên chính xuất sắc nhất là giải thưởng được các diễn viên mong đợi.

Giải thưởng tại Liên hoan phim Cannes

Le Festival international du film de Cannes là liên hoan phim có uy tín nhất thế giới được tổ chức lần đầu vào năm 1946 tại thành phố Cannes miền Nam nước Pháp. Từ đó,

Đạo diễn Cristian Mungiu giành giải Cành cọ vàng trong Liên hoan phim Cannes lần thứ 60.

liên hoan được tổ chức vào tháng 5 hàng năm.

Giải thưởng quan trọng nhất trong liên hoan phim này là giải *Cành cọ vàng* cho phim xuất sắc nhất. Giải thưởng này có thể trao đồng thời cho nhiều phim trong một năm.

DANH NGÔN NGHỀ NGHIỆP

Khi còn bé chúng ta thường mê chuyện cổ tích, mơ mộng trở thành người khác – những giấc mơ bị chấm dứt ở tuổi trưởng thành. Với nghề diễn viên tôi may mắn tiếp tục giấc mơ đó, được sống nhiều đời sống khác... Đó là hạnh phúc hiếm hoi cần phải trân trọng giữ gìn.

Nathalie Baye (Diễn viên Pháp)

Diễn tập trước khi quay là tốt nhưng phải cẩn thận để đừng đi quá xa, làm mất tính tươi tắn của cảnh, hỏng phí những khoảnh khắc tuyệt diệu có thể nảy sinh không thể làm lại được.

David Lynch (Đạo diễn Mỹ)

Tôi thích đóng những vai xa lạ với bản thân mình. Chính điều đó buộc người diễn viên sáng tạo, tìm kiếm. Vấn đề không phải là những bộ phim, những vai diễn mà là sự phong phú.

Philippe Torreton – Diễn viên Pháp

Tôi có sự đam mê nhưng trên từng vai cụ thể chứ không phải trên nghề nghiệp nói chung. Tôi không có khả năng diễn tất cả mọi vai và cũng không muốn làm điều đó.

Isabelle Adjani – Nữ diễn viên Pháp

Cho dù cùng là một diễn viên nhưng mỗi lần quay với họ, người đạo diễn phải làm như đang làm việc với một diễn viên hoàn toàn khác.

Olivier Assayas (Đạo diễn Pháp)

Bí quyết thành công và phương pháp của tôi? Đơn giản là ngay những bước chân của tôi cũng bước ra từ cái đầu.

Valérie Lemercier (Nữ diễn viên Pháp)

Để hóa thân vào nhân vật cần phải có sự rung động bức thiết. Khi tôi hóa thân vào nhân vật, tôi bịa ra cho họ những lịch sử riêng mà mãi mãi không ai biết. Để từ đó tôi tự tạo ra nguồn cảm xúc của các nhân vật mà tôi hóa thân.

Marion Cotillard (Nữ diễn viên Pháp)

(Theo *Ý tưởng nghề nghiệp* (Việt Linh sưu tập)
Nhà xuất bản Văn hóa Sài Gòn,
Tp. Hồ Chí Minh, 2005)

GÓC CHIA SẺ

Với cuốn cẩm nang nho nhỏ này trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định dời sang "toa tàu" khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay những thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. **Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh** luôn mở rộng chào đón và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách, cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Vì vậy, chúng tôi cũng rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hướng nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh

Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang Trung, Hà Nội.

Email: kimdong@hn.vnn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

CHUYÊN GIA KHUYÊN BẠN

Nhằm giúp các bạn tìm được cho mình một phương pháp hợp lý trong việc tiếp cận và lựa chọn nghề nghiệp, Góc chia sẻ sẽ liên tục giới thiệu tới bạn những lời khuyên của các chuyên gia tư vấn hướng nghiệp hàng đầu thế giới.